

Γονική μέριμνα - Κύπρος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1 Τι σημαίνει πρακτικά η έννοια «γονική μέριμνα»; Ποια τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του έχοντος τη γονική μέριμνα;
- 2 Γενικώς, ποιος έχει τη γονική μέριμνα ενός τέκνου;
- 3 Εάν οι γονείς δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμούν να ασκούν τη γονική μέριμνα, μπορεί να την ασκεί κάποιος άλλος;
- 4 Σε περίπτωση διαζυγίου ή διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, με ποιον τρόπο γίνεται η ρύθμιση της άσκησης της γονικής μέριμνας;
- 5 Εάν οι γονείς συνάψουν συμφωνία σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας, ποια τυπική διαδικασία πρέπει να ακολουθηθεί προκειμένου η εν λόγω συμφωνία να είναι νομικά δεσμευτική;
- 6 Εάν οι γονείς δεν είναι σε θέση να καταλήξουν σε συμφωνία για το θέμα της γονικής μέριμνας, ποιοι εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης της διαφοράς προβλέπονται, εκτός από την προσφυγή στη δικαιοσύνη;
- 7 Εάν οι γονείς προσφύγουν στη δικαιοσύνη, ποια ζητήματα που αφορούν το τέκνο μπορεί να ρυθμίσει ο δικαστής;
- 8 Εάν το δικαστήριο αναθέσει την επιμέλεια του τέκνου αποκλειστικά σε έναν γονέα, αυτό σημαίνει ότι ο εν λόγω γονέας μπορεί να αποφασίζει για οτιδήποτε αφορά το τέκνο χωρίς προηγουμένως να συμβουλευέται τον άλλο γονέα;
- 9 Εάν το δικαστήριο αποφασίσει ότι οι γονείς ασκούν από κοινού την επιμέλεια του τέκνου, τι σημαίνει αυτό πρακτικά;
- 10 Ποιο είναι το αρμόδιο δικαστήριο (ή άλλη αρχή) στο οποίο κατατίθεται η αγωγή για την άσκηση της γονικής μέριμνας; Ποιες είναι οι τυπικές διαδικασίες και ποια έγγραφα πρέπει να συνοδεύουν το αίτημα;
- 11 Ποια διαδικασία ακολουθείται στην περίπτωση αυτή; Υπάρχει διαδικασία κατεπείγοντος;
- 12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας;
- 13 Είναι δυνατή η άσκηση ένδικου μέσου κατά απόφασης για τη γονική μέριμνα;
- 14 Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να απαιτηθεί προσφυγή σε δικαστήριο ή άλλη αρχή για την εκτέλεση απόφασης σχετικής με τη γονική μέριμνα. Ποια διαδικασία εφαρμόζεται στις περιπτώσεις αυτές;
- 15 Τι πρέπει να πράξω για να επιτύχω την αναγνώριση και εκτέλεση σε αυτό το κράτος μέλος απόφασης γονικής μέριμνας που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;
- 16 Σε ποιο δικαστήριο αυτού του κράτους μέλους πρέπει να προσφύγω κατά της αναγνώρισης απόφασης γονικής μέριμνας που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;
- 17 Ποιο είναι το εφαρμοστέο δίκαιο στις διαδικασίες γονικής μέριμνας όταν το παιδί ή οι γονείς δεν διαμένουν σε αυτό το κράτος μέλος ή έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;

1 Τι σημαίνει πρακτικά η έννοια «γονική μέριμνα»; Ποια τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του έχοντος τη γονική μέριμνα;

Η έννοια τη "γονικής μέριμνας" περιλαμβάνει τον προσδιορισμό του ονόματος του παιδιού, την επιμέλειά του, τη διαχείριση της περιουσίας του και την εκπροσώπησή του σε κάθε υπόθεση ή δικαιοπραξία που αφορά το ίδιο ή την περιουσία του. Στην πράξη καλύπτει όλα τα ζητήματα που αφορούν το παιδί, ως άτομο, καθώς, επίσης, και την περιουσία του.

Η γονική μέριμνα του παιδιού είναι καθήκον και δικαίωμα των γονέων, οι οποίοι το ασκούν από κοινού. Θα πρέπει να ασκείται με γνώμονα τα συμφέροντα του παιδιού (άρθρο 6, Ν.216/1990).

2 Γενικώς, ποιος έχει τη γονική μέριμνα ενός τέκνου;

Η γονική μέριμνα ενός τέκνου ασκείται και από τους δύο γονείς από κοινού.

3 Εάν οι γονείς δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμούν να ασκούν τη γονική μέριμνα, μπορεί να την ασκεί κάποιος άλλος;

Ναι, σε τέτοιες περιπτώσεις το Δικαστήριο δύναται να διορίσει κηδεμόνα για άσκηση της γονικής μέριμνας (άρθρο 18(2) Περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμος, Ν.216/90).

4 Σε περίπτωση διαζυγίου ή διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, με ποιον τρόπο γίνεται η ρύθμιση της άσκησης της γονικής μέριμνας;

Σε περίπτωση διαζυγίου, ακύρωσης του γάμου ή άκυρου γάμου, η άσκηση της γονικής μέριμνας ρυθμίζεται από το Δικαστήριο, το οποίο μπορεί να την αναθέσει στον ένα από τους δύο γονείς ή και στους δύο από κοινού ή σε τρίτο πρόσωπο (άρθρα 14 και 15, Ν. 216/90). Σε περίπτωση που το Δικαστήριο αναθέσει τη γονική μέριμνα στον ένα γονέα μόνο, δύναται επίσης να αποφασίσει και για το δικαίωμα επικοινωνίας του άλλου γονιού με το παιδί με γνώμονα το συμφέρον του παιδιού (άρθρο 17, Ν.216/90).

5 Εάν οι γονείς συνάψουν συμφωνία σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας, ποια τυπική διαδικασία πρέπει να ακολουθηθεί προκειμένου η εν λόγω συμφωνία να είναι νομικά δεσμευτική;

Θα πρέπει η συμφωνία να κατασταθεί διάταγμα Δικαστηρίου ούτως ώστε να είναι νομικά δεσμευτική.

6 Εάν οι γονείς δεν είναι σε θέση να καταλήξουν σε συμφωνία για το θέμα της γονικής μέριμνας, ποιοι εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης της διαφοράς προβλέπονται, εκτός από την προσφυγή στη δικαιοσύνη;

Στο παρόν στάδιο δεν υπάρχουν εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης της διαφοράς πέραν από την προσφυγή στο Δικαστήριο.

7 Εάν οι γονείς προσφύγουν στη δικαιοσύνη, ποια ζητήματα που αφορούν το τέκνο μπορεί να ρυθμίσει ο δικαστής;

Ο Δικαστής δύναται να ρυθμίσει οποιοδήποτε θέμα αφορά το τέκνο, συμπεριλαμβανομένου του θέματος της γονικής μέριμνας, επικοινωνίας, μόρφωσης και εκπαίδευσης, υγείας, διαχείρισης περιουσίας, ονόματος, διατροφής, μετάβασης στο εξωτερικό και απαγωγής.

8 Εάν το δικαστήριο αναθέσει την επιμέλεια του τέκνου αποκλειστικά σε έναν γονέα, αυτό σημαίνει ότι ο εν λόγω γονέας μπορεί να αποφασίζει για οτιδήποτε αφορά το τέκνο χωρίς προηγουμένως να συμβουλευτεί τον άλλο γονέα;

Όχι, καθότι υπάρχουν ζητήματα, όπως η διαχείριση της περιουσίας, που δεν καλύπτονται από την στενότερη έννοια της επιμέλειας.

9 Εάν το δικαστήριο αποφασίσει ότι οι γονείς ασκούν από κοινού την επιμέλεια του τέκνου, τι σημαίνει αυτό πρακτικά;

Από κοινού επιμέλεια σημαίνει στην πράξη ότι οι γονείς θα πρέπει να αποφασίζουν μαζί και από κοινού για θέματα που αφορούν το παιδί τους. Συνήθως προνοεί ότι το παιδί θα διαμένει εξίσου και με τους δύο γονείς.

10 Ποιο είναι το αρμόδιο δικαστήριο (ή άλλη αρχή) στο οποίο κατατίθεται η αγωγή για την άσκηση της γονικής μέριμνας; Ποιες είναι οι τυπικές διαδικασίες και ποια έγγραφα πρέπει να συνοδεύουν το αίτημα;

Το αρμόδιο δικαστήριο είναι το Οικογενειακό Δικαστήριο της επαρχίας εντός της οποίας ο ανήλικος έχει τη συνήθη διαμονή του. Η διαδικασία ξεκινά με την καταχώρηση εναρκτήριας αίτησης χωρίς ένορκη δήλωση. Δεν απαιτούνται οποιαδήποτε συνοδευτικά έγγραφα στο στάδιο αυτό.

11 Ποια διαδικασία ακολουθείται στην περίπτωση αυτή; Υπάρχει διαδικασία κατεπίγοντος;

Η αίτηση επιδίδεται στην άλλη πλευρά, η οποία καλείται να εμφανιστεί στο Δικαστήριο κατά την ημερομηνία που η αίτηση έχει οριστεί και να εκφέρει άποψη. Σε υποθέσεις που αφορούν παιδιά δεν υπάρχει η διαδικασία του κατεπίγοντος, εκτός σε περιπτώσεις απαγωγής ανήλικου. Παρόλα αυτά, λόγω της φύσεώς τους, τα Δικαστήρια φροντίζουν να τους δίνουν προτεραιότητα. Εξάλλου, εφαρμόζονται σε όλες τις διαδικασίες το άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Συνθήκης Ανθρωπίνων Διακιωμάτων και το άρθρο 30 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, σύμφωνα με τα οποία κάθε διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου θα πρέπει να διεκπαιρέωνεται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας;

Ναι, νοουμένου ότι ικανοποιείτε τα κριτήρια που θέτει ο νόμος και έχετε εξασφαλίσει σχετικό διάταγμα δικαστηρίου δυνάμει του Νόμου 165(I)/2002.

13 Είναι δυνατή η άσκηση ένδικου μέσου κατά απόφασης για τη γονική μέριμνα;

Ναι. Υπάρχει δυνατότητα άσκησης έφεσης ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Οικογενειακού Δικαστηρίου.

14 Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να απαιτηθεί προσφυγή σε δικαστήριο ή άλλη αρχή για την εκτέλεση απόφασης σχετικής με τη γονική μέριμνα. Ποια διαδικασία εφαρμόζεται στις περιπτώσεις αυτές;

Αρμόδιο δικαστήριο αναφορικά με την εκτέλεση του διατάγματος γονικής μέριμνας είναι το δικαστήριο το οποίο έχει εκδώσει το διάταγμα. Η διαδικασία ξεκινά με καταχώρηση αίτησης δια κλήσεως χωρίς ένορκη δήλωση, στην βάση του Τύπου Ι του διαδικαστικού Κανονισμού 2/90.

15 Τι πρέπει να πράξω για να επιτύχω την αναγνώριση και εκτέλεση σε αυτό το κράτος μέλος απόφασης γονικής μέριμνας που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;

Θα πρέπει να καταχωρήσετε σχετική αίτηση για αναγνώριση και εκτέλεση στη βάση του άρθρου 21(3) του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 2201/2003. Η αίτηση θα πρέπει να καταχωρηθεί στο Οικογενειακό Δικαστήριο εντός της επαρχίας της οποίας διαμένει το παιδί ή ο καθ' ου η αίτηση, σε περίπτωση που το παιδί διαμένει στο εξωτερικό.

16 Σε ποιο δικαστήριο αυτού του κράτους μέλους πρέπει να προσφύγω κατά της αναγνώρισης απόφασης γονικής μέριμνας που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;

Αρμόδιο Δικαστήριο είναι το Οικογενειακό Δικαστήριο της επαρχίας εντός της οποίας διαμένει το παιδί ή ο καθ' ου η αίτηση, σε περίπτωση που το παιδί διαμένει στο εξωτερικό.

Όταν η αίτηση που αναφέρεται πιο πάνω επιδοθεί στον καθ' ου η αίτηση, αυτός έχει το δικαίωμα να εμφανιστεί και να καταχωρήσει Υπεράσπιση ως προνοεί ο Νόμος 121(I)/2000. Η διαδικασία αυτή είναι στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 2201/2003.

17 Ποιο είναι το εφαρμοστέο δίκαιο στις διαδικασίες γονικής μέριμνας όταν το παιδί ή οι γονείς δεν διαμένουν σε αυτό το κράτος μέλος ή έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;

Εφαρμόζεται το δίκαιο της Κυπριακής Δημοκρατίας και, συγκεκριμένα, ο Νόμος 216/90. Σε περίπτωση όμως που κανείς από τα μέρη δεν διαμένει στην Κύπρο, σύμφωνα με το Ν.216/90, τα Οικογενειακά Δικαστήρια της Δημοκρατίας δεν έχουν δικαιοδοσία να εκδικάσουν την υπόθεση.

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 08/10/2018